

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/137

Karar Sayısı : 2025/129

Karar Tarihi : 17/6/2025

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 73. İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanun'un 48. maddesiyle değiştirilen 7/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...tarihi izleyen beşinci günün sonunda..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 5., 10., 13., 36., 40. ve 141. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: İşçi ile işveren ilişkisinden kaynaklanan alacak davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 7/a maddesi şöyledir:

"Elektronik tebligat:

Madde 7/a - (Ek : 11/1/2011-6099/2 md.) (Değişik:28/2/2018-7101/48 md.)

Aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

2. 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

3. Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri.

8. Noterler.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar.

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verilir. Bu durumda bu kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı **tarihi izleyen beşinci günün sonunda** yapılmış sayılır.

Bu Kanun uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemleri, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından kurulan ve işletilen Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi üzerinden yürütülür. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, sistemin güvenliğini ve bu sistemde kayıtlı verilerin muhafazasını sağlayacak her türlü tedbiri alır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 17/6/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Emre DURSUN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. İtirazın Gerekçesi

3. Başvuru kararında özetle; itiraz konusu kuralda yer alan beş günlük sürenin teknolojinin gelişmesiyle birlikte anlamsız hâle geldiği, bu sürenin fazladan verilen ek süre mahiyetinde olduğu, yargılamanın uzamasına sebebiyet verdiği, elektronik tebligatın muhatabın elektronik adresine konulduğu anda tebliğ edilmiş sayılması gerektiği, posta yoluyla yapılan tebligata göre beş gün fazla süre içermesi nedeniyle eşitlik ilkesine aykırı olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10., 13., 36., 40. ve 141. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. İtiraz konusu kural, elektronik ortamda tebligatın muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacağını öngörmektedir.

5. Anayasa Mahkemesinin 19/9/2019 tarihli ve E.2018/144, K.2019/72 sayılı kararıyla 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 107/A maddesinin elektronik ortamda yapılan tebligatın muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacağını öngören ikinci fıkrasının Anayasa'nın 10., 13., 36. ve 125. maddelerine aykırı olmadığına ve iptali talebinin reddine karar verilmiştir.

6. Anılan kararda ilk olarak söz konusu fıkayla haklarında vergi dairelerince düzenlenen işlemlerden mükelleflerin haberdar edilmelerinin ve anılan işlemlere karşı idari ya da yargısal yollara başvurmaları için öngörülen sürelerin gecikmeksizin işlemeye başlamasının amaçlandığı, bu şekilde hem vergi idareleri ile mükellef ya da ilgililer arasındaki ihtilafların bir an önce giderilmesinin hem de idari işlemlerin uzun süre iptal tehdidi altında kalmadan sürdürülebilmesinin ve böylece idari istikrarın sağlanmasının hedeflendiği, söz konusu amaca ulaşma yönünden tebliğe konu evrakın muhatabın elektronik adresine gönderilmesinden makul bir süre sonra tebliğin yapılmış sayılmasının elverişli ve gerekli bir araç olmadığının söylenemeyeceği ifade edilmiştir (AYM, E.2018/144, K.2019/72, 19/9/2019, § 34).

7. Kararın devamında tebliğin yapılmış sayılması için geçmesi öngörülen beş günlük sürenin başlangıcı olarak tebliğe konu evrakın muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihin esas alınmasının kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olduğu vurgulanmıştır (AYM, E.2018/144, K.2019/72, 19/9/2019, § 35).

8. Öte yandan kararda kanun koyucu tarafından, mükellefin elektronik adresine giriş yaptığı veya elektronik tebligatı açtığı tarihte tebliğin gerçekleşmiş sayılması yerine tebligatın elektronik adrese ulaştığı tarih esas alınmış olmakla birlikte muhatabın fiziki ortamda gerçekleşmeyen tebligattan haberdar olabilmesinin belirli bir süreyi gerektireceği gözetilerek tebliğin yapılmış sayılması için elektronik adrese ulaştığı tarihten itibaren ayrıca beş günlük bir sürenin öngörüldüğü zira muhatabın elektronik ortamda tarafına iletilen tebligattan haberdar olabilmesinin internet vergi dairesi aracılığıyla kendi elektronik adresine erişim sağlamasına ve dolayısıyla elektronik adresini kontrol etmesine bağlı olduğu belirtilmiştir (AYM, E.2018/144, K.2019/72, 19/9/2019, § 36).

9. Bu kapsamda hüküm muhataplara elektronik posta adreslerini belirli aralıklarla kontrol etme yükümlülüğü yüklemekle birlikte anılan yükümlülüğe beşer günlük aralıklarla uyulduğu takdirde hukuki yollara başvuru süresi yönünden herhangi bir hak kaybı olmayacağı, muhatabın elektronik posta adresini her gün ya da beş günden daha az aralıklarla kontrol etmesi hâlinde ise tebliğin yapılmış sayılacağı tarihten de önce tebligattan haberdar olacağı için dava açma süresi yönünden bir hak kaybı yaşamayacağı ifade edilmiştir (AYM, E.2018/144, K.2019/72, 19/9/2019, § 37).

10. Ayrıca kararda, kanun koyucu tarafından itiraz konusu kuralda kendilerine elektronik tebligat yapılacak kişiler arasında herhangi bir ayırım öngörülmemiş olduğu değerlendirilerek kuralda eşitlik ilkesine aykırılıktan da söz edilemeyeceği belirtilmiştir (AYM, E.2018/144, K.2019/72, 19/9/2019, §§ 45, 46).

11. Anayasa Mahkemesinin anılan kararına konu fıkayla benzer nitelikte olduğu anlaşılan kural yönünden de Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararından ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

12. Diğer yandan başvuru kararında; kuralda yer alan beş günlük sürenin teknolojinin gelişmesiyle birlikte anlamsız hâle geldiği, bu sürenin fazladan verilen ek süre mahiyetinde olduğu, yargılamanın uzamasına sebebiyet verdiği ileri sürülmüş ise de anılan hususlar yerindelik denetimi kapsamında olup anayasa yargısının kapsamı dışında kalmaktadır.

13. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 10., 13. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Ömer ÇINAR bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 13. ve 36. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kuralın Anayasa'nın 5., 40. ve 141. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

IV. HÜKÜM

11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanun'un 48. maddesiyle değiştirilen 7/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...*tarihi izleyen beşinci günün sonunda...*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Ömer ÇINAR'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA 17/6/2025 tarihinde karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI

KARŞIOY

1. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu'nun çoğunluğu tarafından, 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/a maddesinin 4. fıkrasında yer alan "...tarihi izleyen beşinci günün sonunda..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığı gerekçesi ile iptali talebinin reddine karar verilmiş ise de aşağıda belirttiğimiz gerekçelerle söz konusu kuralın iptal edilmesi gerektiği kanaatinde olduğumdan çoğunluk görüşüne katılmıyorum. Şöyle ki;

2. İtiraz gerekçesinde teknolojinin gelişmesi ile beş günlük sürenin anlamsız hale geldiği, elektronik tebligatın muhatabın elektronik posta adresine konulduğu anda tebliğ edilmiş sayılması gerektiği, yargılamanın uzamasına sebebiyet verdiği, posta yoluyla yapılan tebligata göre beş gün ilave süre verilmesinin eşitlik ilkesini ihlal ettiği belirtilmiş, çoğunluk gerekçesinde ise, Anayasa Mahkemesi'nin 2018/70 E. ve 2019/54 K. sayılı kararına atıfta bulunularak ve söz konusu kararda belirtilen gerekçeler tekrar edilerek, kanun koyucunun bu konuda takdir hakkı olduğu, Anayasa Mahkemesi'nin ilgili kararından ayrılmayı gerektiren bir durumun olmadığı belirtilmiştir.

3. Dava konusu kural, *"Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır"* düzenlemesini içermektedir. Elektronik tebligat, Tebligat Kanunu ve Elektronik Tebligat Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligat şeklinde belirtilebilir. Dava konusu kuralda beş günlük sürenin öngörülmesinin nedeni, muhatabın elektronik tebligat adresini her gün kontrol etmesinin mümkün olmayabileceğidir. Bu çerçevede elektronik tebligatın iletilmesine karşın muhatap tarafından okunmaması halinde tebligatın yapıldığı sürenin belirlenmesi açısından, kanun koyucu takdir hakkı çerçevesinde elektronik posta adresine iletimden itibaren beş gün gibi ilave bir süre öngörmüştür.

4. Bununla birlikte dava konusu kuralda e tebligat adresine iletilen tebligatın daha önce okunması haline değinilmediği, bu hususa bir sonuç bağlanmayarak belirsiz bırakıldığı görülmektedir. Tebligatın yapılmasındaki amaç, muhatabın tebliğ konusu işlem hakkında bilgilendirilmesi ya da içeriğini öğrenmesi olduğundan, muhatabın elektronik tebligatı beş (5) günlük süreden önce okuması veya öğrenmesi halinde, tebliğ edilme tarihinin başlangıcı için beş günlük sürenin sona ermesinin beklenmesinin bir anlamı ve haklı bir nedeni bulunmamaktadır.

5. Öyle ki, Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinin 1. fıkrasında elektronik tebligat kullanması gereken muhataplar sınırlı şekilde sayılmış olup, örnek olarak kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri, baroya kayıtlı avukatlar elektronik tebligat . Söz konusu maddenin 2. fıkrasında, birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verileceği, bu durumda bu kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olduğu belirtilmiştir. Buna göre, maddenin 1. Fıkrasında sayılmayan kişiler ve kural olarak gerçek kişiler zorunlu elektronik tebligat adresinin kapsamı dışında kalmaktadır. Davanın taraflarından birini elektronik tebligat kullanmayan bir gerçek kişi diğer tarafını ise elektronik tebligat kullanması zorunlu bir tüzel kişi veya gerçek kişi oluşturduğunda, elektronik tebligat muhatabına tebligatın yapılması açısından, daha önce öğrense bile, 5 günlük ilave süre verilirken, elektronik tebligat kullanmayan tarafa ise 5 günlük süre tanınmamakta, tebligat yapıldığı anda hüküm ve sonuç doğurmaktadır. Hal böyle olunca, dava konusu kuraldaki belirsizliğin davanın tarafları arasında eşitsizlik meydana getirdiği, bu eşitsizliğin meşru bir amacının ve haklı bir

nedeninin olmadığı aşıkâr olup, bu nedenlerle dava konusu kuralın Anayasa'nın 2. ve 10. maddeleri çerçevesinde iptal edilmesi gerekir.

6. İtiraz gerekçesinde dava konusu kuralın yargılamayı uzattığı ileri sürölmüştür. Gerçekten yazılı yargılamanın uygulandığı hukuk davalarında, dava dilekçesi, cevap dilekçesi ve bu dilekçelere karşı sunulan dilekçeler (replik, düplik), ön inceleme, ara kararlar ve dava sırasında resmi kurum ve kuruluşlarca yapılan yazışmalar, tanık beyanları, bilirkişi raporu gibi çok sayıda taraf ve mahkeme işlemleri taraflara tebliğ edilmektedir. Bunun yanında yargılamayı sona erdiren yetkisizlik, görevsizlik gibi kararlara ya da esasa ilişkin kurulan hükme karşı kanun yollarına başvurulması da mümkündür. Tüm bu işlemler için tebligatın okunup okunmadığına bakılmaksızın elektronik tebligat muhatabına her bir tebligat için ilave beş gün süre tanınması, yargılamayı ciddi sayılabilecek bir süre uzatmaktadır. Özellikle her iki tarafın elektronik tebligat kullandığı durumlarda bu süre daha da fazla artmaktadır. Örneğin, dava dilekçesi kendisine tebliğ edilen davalı elektronik tebligat muhatabı, bu tebligatı aynı gün okumasına karşın ilave beş gün süreyi kullanarak beyanda bulunursa 2 hafta + 5 günlük süreden faydalanacaktır. Davacı ise, elektronik tebligat muhatabı olması halinde, davalının tebliğ ettirdiği dilekçeye karşı 2 hafta + 5 günlük bir süreden faydalanacaktır. Yani, henüz dava dilekçelerin teatisi aşamasında yargılama en az 15-20 gün uzamaktadır. Yukarıda belirtilen davaya ilişkin diğér usuli işlemlerin taraflara tebliğ süresi nazara alındığında, tebligatın muhatap tarafından okunmasına karşın yapılmış sayılması için beş günlük ilave süre tanınması yargılamayı gereksiz şekilde ve makul kabul edilemeyecek sürelerde uzatmaktadır. Bu nedenlerle de itiraz gerekçesinde iddia edildiği üzere, dava konusu kuralın Anayasa'nın 36. ve 40. maddesi çerçevesinde iptal edilmesi gerekir.

7. Açıklanan nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 2., 10., 36. ve 40. maddelerine aykırn olduğu ve iptal edilmesi gerektiğinden, aksi yöndeki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Ömer ÇINAR